

Ministrstvo za digitalno preobrazbo
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana
gp.mdp@gov.si

V Ljubljani, 17. junij 2023

ZADEVA: Pripombe na predlog osnutka Uredbe o podrobnejši vsebini načrta spodbujanja digitalne vključenosti

Spoštovani,

Nevladni organizaciji Zavod Inštitut za elektronsko participacijo in Društvo za trajnostni razvoj Duh časa, obe s statusom delovanja v javnem interesu na področju razvoja informacijske družbe, podajata naslednje pripombe na osnutek Uredbe o podrobnejši vsebini načrta spodbujanja digitalne vključenosti:

Splošen komentar na uredbo

Uredba o podrobnejši vsebini načrta spodbujanja digitalne vključenosti sledi instrumentaliziranemu in birokratskemu razumevanju digitalne vključenosti. Mehkih vsebin digitalne preobrazbe, med katere sodijo področja digitalnih kompetenc, zaupanje in aktivna vključenost, ni mogoče v celoti kvantificirati s statističnimi podatki. Pri pripravi ukrepov spodbujanja digitalne vključenosti je zato potrebno upoštevati tudi analize in raziskave, ki se nanašajo na posamezne ciljne skupine ter t.i. tiho oziroma tacitno znanje civilne družbe in nevladnih organizacij, ki predstavljajo posamezne ciljne skupine. Prav tako želimo opozoriti na zavezo Ministrstva za digitalno preobrazbo, da bo pripravilo nov Zakon o spodbujanju digitalne vključenosti.

Člen 2 (vsebina načrta)

Predlagamo dopolnitev člena z dodatnim, osmim odstavkom, ki bo opredelil način spremljanja kazalnikov učinka za predvidene ukrepe spodbujanja digitalne vključenosti.

Utemeljitev: Predlog uredbe določa kazalnike, ne določa pa načina njihovega spremljanja oz. merjenja učinkovitosti izvedenih ukrepov.

Člen 4 (ocena stanja)

Prvi odstavek opredeljuje, da se za oceno stanja povzamejo aktualni razpoložljivi statistični podatki za Republiko Slovenijo. Menimo, da zgolj statistični podatki niso dovolj za celovito in zanesljivo

oceno stanja na področju področju digitalne vključenosti. Predlagamo, da se za oceno stanja uporabijo tudi dostopni podatki analiz in raziskav na področju digitalne vključenosti, ki se nanašajo na posamezne ciljne skupine. Prav tako je smiselno prek dialoga s civilno družbo in nevladnimi organizacijami v oceno stanja vključiti njihovo tacitno oz. tiho znanje.

Utemeljitev: Statistični podatki, pridobljeni na podlagi samoocene respondentov, lahko odstopajo od dejanske ravni digitalnih kompetenc (npr. družboslovne raziskave ugotavljajo, da se ženske z povezavi z digitalnimi kompetencami samoocenjujejo bolj samokritično kot moški). Zaupanje v prednosti digitalne preobrazbe je povezana s subjektivnim in kritičnim dojemanjem posameznika in ga zato težko posplošujemo na raven družbenih skupin. Prav tako ima aktivna vključenost posameznika v družbo različne oblike in ravni. Sodobne družbe so kompleksne in zajemajo vrsto različnih življenjskih stilov. Znotraj posameznih sociodemografskih skupin obstajajo zato različne podskupine, katerih splošna statistika ne zajame v zadostni meri. V takšnih primerih se je smiselno nasloniti na fokusne raziskave za ciljne (pod)skupine. Pri tem so koristni tudi znanje, izkušnje in informacije civilne družbe in nevladnih organizacij, ki predstavljajo posamezne ciljne skupine z manj ugodnim položajem.

Člen 5 (določitev ciljnih skupin)

Predlagamo, da se v drugi odstavek, ki se nanaša na opisovanje lastnosti in obsega skupine, vključi dialog z nevladnimi organizacijami, ki predstavljajo ciljne skupine, ki so predmet določevanja.

Utemeljitev: nevladne organizacije so ključne pri prepoznavanju potreb ljudi in dostopu do ciljnih skupin. Civilna družba in nevladne organizacije posedujejo znanje, izkušnje in informacije s terena, ki predstavljajo posamezne ciljne skupine z manj ugodnim položajem.

Člen 6 (določitev ciljne ravni digitalnih kompetenc)

Predlagamo, da se pri opredelitvi ciljne ravni digitalnih kompetenc, ki naj bi jo dosegla ciljna skupina prek namenskih ukrepov, vključi nevladne organizacije, ki predstavljajo ciljno skupino.

Utemeljitev: nevladne organizacije imajo neposreden stik s ciljnimi skupinami, preko njega pa vpogled v ravni njihovih digitalnih kompetenc in z njimi povezanimi potrebami.

Nov člen 10 (spremljanja učinkovitosti izvedenih ukrepov)

V skladu z dopolnitvijo člena 2 predlagamo nov člen 10, ki se bo nanašal na način spremljanja oz. merjenja učinkovitosti izvedenih ukrepov.

Utemeljitev: Predlog uredbe določa kazalnike, ne določa pa načina njihovega spremljanja oz. merjenja učinkovitosti izvedenih ukrepov. Spremljanje naj temelji na metodologiji, ki ne bo vključevala zgolj statistične podatke za Republiko Slovenijo ampak tudi analize in poročila o izvajanju posameznih ukrepov.

Prosimo, da odgovor na pripombe posredujete na e-naslove simon.delakorda@inepa.si, simona.knavs@duh-casa.si in matjaz.ugovsek@duh-casa.si.

Z lepimi pozdravi,

mag. Simon Delakorda
Zavod Inštitut za elektronsko participacijo
Povšetova ulica 37, 1000 Ljubljana
<https://www.inepa.si/>

Simona Knavs in Matjaž Ugovšek
Društvo za trajnostni razvoj Duh časa
Trubarjeva cesta 72, 1000 Ljubljana
<https://www.duh-casa.si/>

Dopis je del zagovorniških aktivnosti projekta »Co-creating digital policies in Slovenia (CODIS)«, ki ga v letu 2023 izvaja Inštitut za elektronsko participacijo (INePA). Projekt financira European Citizen Action Service (ECAS) v okviru Projekta EURECA 2023, ki ga sofinancira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno mnenja avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali ECAS. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti ECAS.«